

Ի Ի Ն Ի Օ Ն

Ա. ՊԱՆՈՎԱԿԱՆ ԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՆԻ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏՆԱԿ Ի ՓՈՒԲԻԶ ՊԱՆԿ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊՐԱՆՔԻՆ ՄԵՋ
ՀՐԴԵՆԻ ՃԻՒՂ

Դրամագումար	Տր.	10,000,000	Դրամագումար	Տր.	10,000,000
Պահեստ	>	7,650,000	Պահեստ	>	104,500,300
Թղթապանակի մեջ	>	69,246,000	Ապահովագրությունը	>	250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	>	16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	>	17,750,000
Հատուցուած ֆասս	>	176,000,000	Հատուցուած ֆասս	>	65,000,000

Ընկերութեան գրամատուցն է Օսմ. Կայս. Պահեստ
Մանրամասնութեանց համար գիտել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ԳՈՅՄԵՐԻՆԵԱՆ
Կ. Պոլս, Կայսթա, Գարաբեյ ԵՖէփ-իսան Ա. յարկ.
Կենաց ճիւղին Տեսուչ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԵՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ԲՈՒՒԵԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱՍՍԱՍ

Հաղի, Հարթ-իւր, Կոստան-իւր, Կոստան-իւր, Կոստան-իւր, Կոստան-իւր.

Այս Իսանկային զեղր տարօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ուրիշիւր
հարուստ, հազր, կոկորդիլ ցաւը, գծուած
բաշխուածութիւն, եւն: Իր ազդեցութիւնը
կ'ընէ կործարացած մազացը կակուզեցնելով
և արաստուածը զի բացնելով: Կոկորդիլ
անհանձն իրախաւանութիւնով զիչիւր ցեղիկ հա-
զացող և: հանգիստը կորսնցնող անմիջապէս կը
հանգստանան և մէկ շէք բաւ է հրանա-
զութիւնը բուժելու: Այս անմասն զեղ
հրաշքեր կը գործէ շնչարգելութեան,
հիւստած հաղի, Ենթակեցնողի և ուրիշ
պարագաներու մէջ:

Վ Կ Ա Յ Ա Գ Ի Ի Բ

Ստորագրելու, Թուրքուհը Հազր Եփ, բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը
վկայի որ 40 տարիէ ի վեր շնչարգելութիւն տառապելով համարուածը բժշկու-
մանը զիւրիշ և չտառակ վասնից, բայց օգուտ չտեսաւ: Կրանդութիւնն
օրէ օր ստատկացաւ: Ինչ ընդիւր չէի զիտեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին
որ զիմմ կուլաթա, Վոյլտուրի պահականցն թող, թիւ 95-97, Պ. Ես. Բա-
րուանայի անգլ. վաճառատուը Հոն ծախուած ՎՅՈՒՆԻՍ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱՍՍԱՍը
գործածեցի և 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ: Եւ զայս հրատարակելը մար-
դարական պարտք կը համարիմ: Կ. Պոլս, 4 ապր. 92. Ստորգ. ԵՄԱՏ ՀԱՊԳԻԸ
Ընդ. ՄԹԵՐԱՆՈՅ ԷՍՈՒՆԱ Քարուանայի անգլ. վաճառատուը Կայսթա, Վոյլ-
վտա փողոց թ. 95-97: Կը զանուի նաև բոլոր զեղարաններն և զեղավաճառաց ըրլ:

ՃԵՍԱՐԻՑ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

Ս Ի Ն Կ Ե Ր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՍԲՈՂԱ ՃԵՍԱՐՅԻ ՄԵՋ

ՄԻՆ ԵՆԿԱՅՈՒՅՈՒՅԻ Կ. ՆԱՅՏԻՆԿԻՐ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԵՃ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

ՎՅԱՅՈՒՅՈՒՅԻ Ի ԳՈՒՍՈՒՍ ԵՒ Ի Կ. ՊՈՂԻՍ

ԲԵՐՍ. — Մեծ-փողոց կայսթա Սէրայի Լիւսէն զիմաց:

ՂԱՒԱԳՈՅ. — 1. Սինկեր խան, Թիւնէի Եսթի. 2. Գարաբեյի
մօտ թիւ 120, Շիլլի թրամուէ յնրու կայարանին զիմաց:

ՊՈՂԻՍ. — Սիլքեճի, Հօճա-փայա, Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 11:

ԳՈՒՍՈՆ ԼԻՍԵՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԿ. 200.000.000 ՏՐ.

ԳՈՐԾԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈՂԱՅ

Գարաբեյի Եսթի Տօլմա-Պահչէ Եսթի
ԳԵՐ-ԳՈՐԾԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պոլս Սոսնիս Համա Համօթուր Խան

ԳՈՒՍՈՆ ԼԻՍԵՆ կը կատարէ
Պանքայի ամեն գործողութիւններ.
արժէթուղթի վրայ փոխառու-
թիւն. հարուցումներ կը բանայ
արժէթուղթի գրու առնելով փո-
խանակագիր կը հանէ Թրանսպիւս
օտար երկրաց զանազան հրապա-
րակներու վրայ: Վարկի թուղթեր
կուտայ: Սակարանի յանձնարարու-
թիւններ կը կատարէ: Վճարումներ
կը ընդունի, և պայմանաւանաւոր պօ-
նօնի կուտայ որչափ պայմաննե-
րով:

ՊՈՂԱՅ ԳԵՐ-ԳՈՐԾԱՎԱՆՈՒ-
ԹԻՒՆԸ կը կատարէ Պանքայի ամեն
տեսակ գործեր: ապրանքի փոխա-
րէն փոխառուութիւններ կ'ընէ: ապ-
րանքներ կ'ընդունի իրեն անպարտ
աւանդ միակ զեռեղման վարձը
ստանալով և կամ: Պոլսյ և օտար
երկիրներու մէջ վաճառելու յանձ-
նառութեամբ:

ՏՈՒՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՄԱՐԻՔԻՆ
Ե. ԲԵՐՍ. ԵՒ ԸՆԿ.
Մարտիկայի և Պոլս-Եսթի
Կանոնադրութեան Ըստի
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. 175

Ուղղակի և արագ գործողութիւն
Նաւաղէքի, ուղեւորութեան և այլ
տեղեկութեանց համար
Իրիւր առ գործակատար
ԹԻՄՈՒՅ ԲԸՊՈՒՆ
Մոսկանէ փողոց թ. 1

Ռ Օ Ս Ի Ա

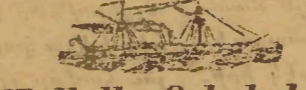

Ա. ՊԱՆՈՎԱԿԱՆ ԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատեղով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնաւորին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքապախ 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՆ. — ԿԵՆԱՑ.
ՓՈՒՍԳՐԱՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՄԲ:

Ընկ. գրամագումար ամբողջովն վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երախտաւորութեան գումար 67,000,000
1895 ի հասոյթը 25,000,000
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապա-
հովագրանքներուն վճարած է մօտ 100,000,000

Ընկերութեան ընդէի ի Կ. Պոլս, Կայսթա, Գարաբեյի Եսթի
Ա. ՀԻՒՐՄԻՆԸ (Հին Մասնաբան փողոց) ԲԵՆՏՈՐ ԲԵՔԵՆԸ

Թ Ո Մ Ս Ս Ո Ւ Ի Լ Ս Ը Ն

Անուն	ԹՅՈՒ	Անուն	ԹՅՈՒ	Անուն	ԹՅՈՒ
Ալպան	1069	Տօլմա	937	Խաւո	5540
Ալէքս	3607	Տուր	2383	Ճիւն	1080
Անճը	1541	Տրաք	1713	Փէն	1053
Արիտոյ	2377	Տիւսա	504	Փօրթի	2307
Պասալ	1822	Էպր	2464	Փօլա	1700
Պօրտիս	1264	Էլտօրասո	1520	Փօլա	1053
Պրալ	1076	Էրաք	1481	Լէրանոյ	2271
Պրիւն	841	Ֆիտ	954	Լիլօրն	1643
Պրիւն	4431	Ֆիլիպս	1828	Լօրէնց	3191
Պրիւն	1671	Ֆրանկ	849	Մարլ	724
Պրիւն	1337	Ֆրանկ	4582	Մարկո	2273
Պրիւն	1244	Ֆրանկ	3060	Մարկո	3709
Պրիւն	1094	Ֆրանկ	1243	Մարկո	3557
Պրիւն	2729	Ֆրանկ	1011	Մարկո	1057
Պրիւն	1834	Ֆրանկ	1695	Մարկո	1735
Պրիւն	2607	Ֆրանկ	775	Մարկո	2412
Պրիւն	4235	Ֆրանկ	1581	Մարկո	1083
Պրիւն	1497	Ֆրանկ	3720	Մարկո	4100
Պրիւն	2906	Ֆրանկ	3000	Մարկո	4036
Պրիւն	895	Ֆրանկ	1598	Մարկո	1535
Պրիւն	4811	Ֆրանկ	2354	Մարկո	1637

Լրէնց չոքեմար, Կապուտ Ուլիկ, ընդ. վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ,
պայտած և Սոսնիս ուղեւորած է:
Մարտի չոքեմար, Կապուտ ծծողը, ընդ. վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ:
Վասիլ չոքեմար ընդ. վաճառքով այժմ կ'ընդունար ի Հըլ ուղղակի
Պոլս կամար:
Իրիւր առ գործակատար Տ. ՀԻՒՍ ԵՆՏ ԲԻՉՈ.
Թիւ 17-18, Գիւլի-Յի Միլէթ Խան, Կայսթա

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆԿՍԻՐ

ՀՐԴԵՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՆԱԿ 1862 ԻՆ

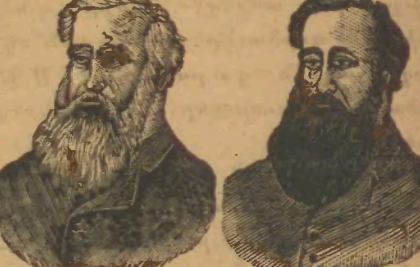
ԴՐԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆ 2,127,500 ԱՆԳԼ. Ո.

ԳՈՐԾԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌՈՂՂԵՐ ՃԻՆՃԷԼ

ՀԵՐՏԻՆԻՆ, Բ. 2-3, Վոյլտուր փողոց, Կայսթա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր
առատաձեռնութեամբ, ճշգրտագինութեամբ և
պատուաւորութեամբ համարուածը:
Գրեթէ ԲԵՆՏՈՐ ՍԹԵՆՆԻՆԻ

ՍՈՒՍԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մը, որ կ'ընդհանայ ար-
մատներու նիւթէ ու խոտերէ, մազ-
րու գործը սեփ կամ շաքարակազմի
կ'ընթացէ ընկերութեան նման: Ապրտակ
կամ կարմիր մազերը կ'ընթացնեն բաց
շաքարակազմի և կամ մաթ մեղի
Փորձը ցոյց տուած է որ այս ներկ ու-
րիւններէն արագանց է և այնքան
ընտանիք նման է որ մանրակազմի զի-
տողն անգամ կ'արտադրէ Մազերուն
անկուրէ կ'արգիլէ, իրիւր կ'ընթաց
ու մազեր կ'արգիլէ մազերը Գործ-
ծառնէր-Երախտը. — Գործածելէ ա-
ռաջ ստուակն արգիլ մը շարժել յետոյ
փոքր չափ մը պակաս մէջ զնկ և անա-
րով կամ խոպանակ մը թիւթի մը թըր-
ջելով մազերուն լաւ մը քան, այնպէս
որ ամբողջ մազերը թըրջել, միշտ չոր-
նալը զուրկ բաց կենայ: Վաճառ-
անցին է Թուրքիոյ մէջ իր միակ գոր-
ծակալին Կատմն Գարուանայի, անգլ.
ընդ. միլիտանոյ 95-97, Կայսթա,
Երախտը-Կայսթա, Վոյլտուր, Կայս-
թա-Շիլլի թրամուէ յնրու կայարա-
նին մօտ:

ԲԻՒՅՈՒՆԻՆԵՒ ԵՒ ՍՈՒՍԱՆԻՆԵՒ

Գործ փնտռող երիտասարդներուն,
կամ նոր գործ մը ծանուցանել խնդ-
րողներուն, բացառիկ զիւրութիւնը
կը տրուին ԲԵՆՏՈՐ ԵՒ ՍՈՒՍԱՆԻՆԵՒ
տան մէջ: Ո՛չ միայն կարեւոր գիւլ
մ'ըրած ենք այսպիսի ծանուցանե-
րու գործի վրայ, այլ և առաջա-
կութիւններուն պատասխանները ըն-
դունելու և հարգելու միջոցները
կ'ընծայեցաւ:

ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԲԻՒՅՈՒՆԻՆԵՒ ԲԵՆՏՈՐ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԲԻՒՅՈՒՆԻՆԵՒ, ԼՐԱԳՈՅ

(4) ԹԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲԻՒՅՈՒՆԻՆԵՒ

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅԲԱՐՆԵՐԸ

ՏՈՒՐԻՆՈՐ ՌԱՍՄՈ

ՄԱՍՆ ԵՒ ԱՌԱՋԻՆ

Եւ կը մէկն հօրեմական տան
գեանայարկին մէջ անոր ունեցած
ընդարձակ գրասենեակը մտնէր,
ամենուրեք դանկ կը գտնէր, սե-
ղաններուն, ամենուրեք, վառա-
րանին, ժամացոյցին վրայ դանկ
մ'այ իրրե ծիսարանի աման կը ծա-
ուայէր: Ինչ որ ըրի շատ անշուքիւն
ունէր գեանկապութեան հետ, և կը
հետադարձըր զժայլանն կը ժողջըր
այն բարձի թուղթին որոց վրայ
փեղուրագործները կ'աւանդէ իրենց
յանախորհիկ ուն գիտան չափը,
կ'ընէ թէ այս կ'ըրգի ձեռք կը բե-
րեր բաղաւորութեան հետադարձ-
յարժ տիպարներ:

Կարգ քաղցրներու միջավայրի մը
մէջ ապրելով, ուր շատ յառաջա-
ցած գաղափարները ընաւ չէին ըն-
դունուեր, և սակից զատ, բարե-
պաշտ մօր մը ձեռքը անած ըլլալով,
Թայլան անվթար պահած էր իր
հաւատարմաց հին գործի ուսում-
նասիրութիւնը չէին կըրցած խախ-
տել: Կերպարանախոխութեան վար-
դակապետութեան շնորհ կուտակից լի-
նելով հանդերձ, աստուածեան էր:
Եւ կըր, գիպուածով, Ռամօ զԱ-
տուած ուրանայու չափ յառաջ եր-
թար, ահարկու փիճարանութիւն-
ներ կը բացուէին, որոց միջոցին
Թայլան, — կարծես իր գործիւնը
կրկնապատուեալ, — կ'ըրար որ իր
քաղցրեմական ընդհանրը կ'ընդվի-
զէին նիւթապաշտին տեսութեանց
գէմ, միջոցին իր գիտնական ձըր-
տումները կը մղէին զինքն անոր պէս
խորհուրդ Բայց քաղցրեմի զգա-
ցումն աւելի գորտուր էր, և առա-
ւելի զայրացած ընտ համոզուած,
Թայլան միջի ի վերջոյ նախատակած
կ'ընէր զիմամ:

Կ'ընթացնէր իր անհանձն
տեսնելով պէտք կ'ըրար հաւատա-
րու վերին գործութեան մը որ յայտ-
նուած չէ իրեն:
— Եթէ այդ գործութիւնն յայտ-
նուած չէ իրեն, ինչ բան կ'ապա-
ցուցանէ իրեն թէ գոյութիւն ունի:
— Այն նիւթերն զգալու մը որ երկ-
րիս ձեռքով, սե, կարմիր կամ գե-
ղին բոյր բնակիչներուն արտին մէջ
կը գտնուի, և որ անոնց պայտել
կուտայ մէկը կամ բան մը, Աս-
տուած, կրակն, արեւն, օձ մը կամ
քար մը...
— Մնապաշտութիւն, տկարա-
մտութիւն:
— Առանց կրօնի, մարդս գը-
ժուարին է կատարել:
— Կը հաւատամ այդ: Կրօնա-
կան յոյսմանց երեք շարժառիթ-
ները չէն միջի վախը, զարմանքն
և երախտագիտութիւնն: Ասոր հա-
մար է որ քահանաներու բերնէն
ընաւ չի պակսիլ զժողքն ահարե-
կելու համար, հրաշքը շարժառ-
նելու համար և երկնային գիտ-
ութիւնն հրապարտու համար...
Աստուր յահագիտութիւններն են որ-
գիտութեան ու մարդկային վախը
խոր լին կայ. — Խաբէթութիւն:
Այն ատեն թայլան կ'անտաւա-

րապէս կը կորուսանէր իր պաղա-
րիւնութիւնն և կ'սկսէր պօռալ:
— Ի՞նչու այ կ'ըր ըլլաս, չես
կրնար սակայն ուրանայ թէ ստեղ-
ծիլ զորութիւն մը եղած է...
— Զմ ուրանար զայդ, միայն
թէ կը վրբուծմ այդ հաստիչ գ-
րութիւնն և նիւթին մէջ կը գտնեմ
զայն թարուն վիճակի մէջ: Բոյր
գործարանուր մարմինը իրարէ կը
մտնան անդալի փոփոխութիւն-
ներով:
— Բայց զիտամ մը, նպատակ
մը, զոյնութիւն ունեցած է ընտելեան
մէջ կը կրկնէր Թայլան: Պէտք է
ընդունի վախճանական պատճառ-
ներ... Այն ինչ երկնային գոր-
ծարարի մը կ'ըր թէ ստեղծուած է
մարդու պէտքին համար...
Այն ատեն Ռամօ ուր կ'ընէր և
արագ արագ կը բայէր ջնջելով
խիտ մազերն իր արհիպարանոց վի-
զին վրայ:
Եթէ անէն ինչ ստեղծուած է
համար ստեղծուած են վասակար
անտուներն, ինչու համար թու-
նաւոր բոյսերն, ինչու համար երկ-
րային մեծ աղէտներն, ինչու հա-
մար հիւանդութեան ինչու պայ-
տար բացատրութիւնը պիտի տայ:

Ինչ առաքելով թէ արձեք իրեն
պատիժ գրուած են մարդու վրայ,
պիտի պատմես ինչ երկնային գը-
րախտ, Այն և Եսթի, առաջին
մեզին պատմութիւնն, աստուա-
ժարաններու սուտներ: Հիւան-
դութիւնը նոյնքան հին է քրքան
կանքը, ինչպէս որ հնէպատու-
թիւնը կը հաստատէ զայս... Պիտի
խօս